

تاریخ معماری جهان / معماری مصر

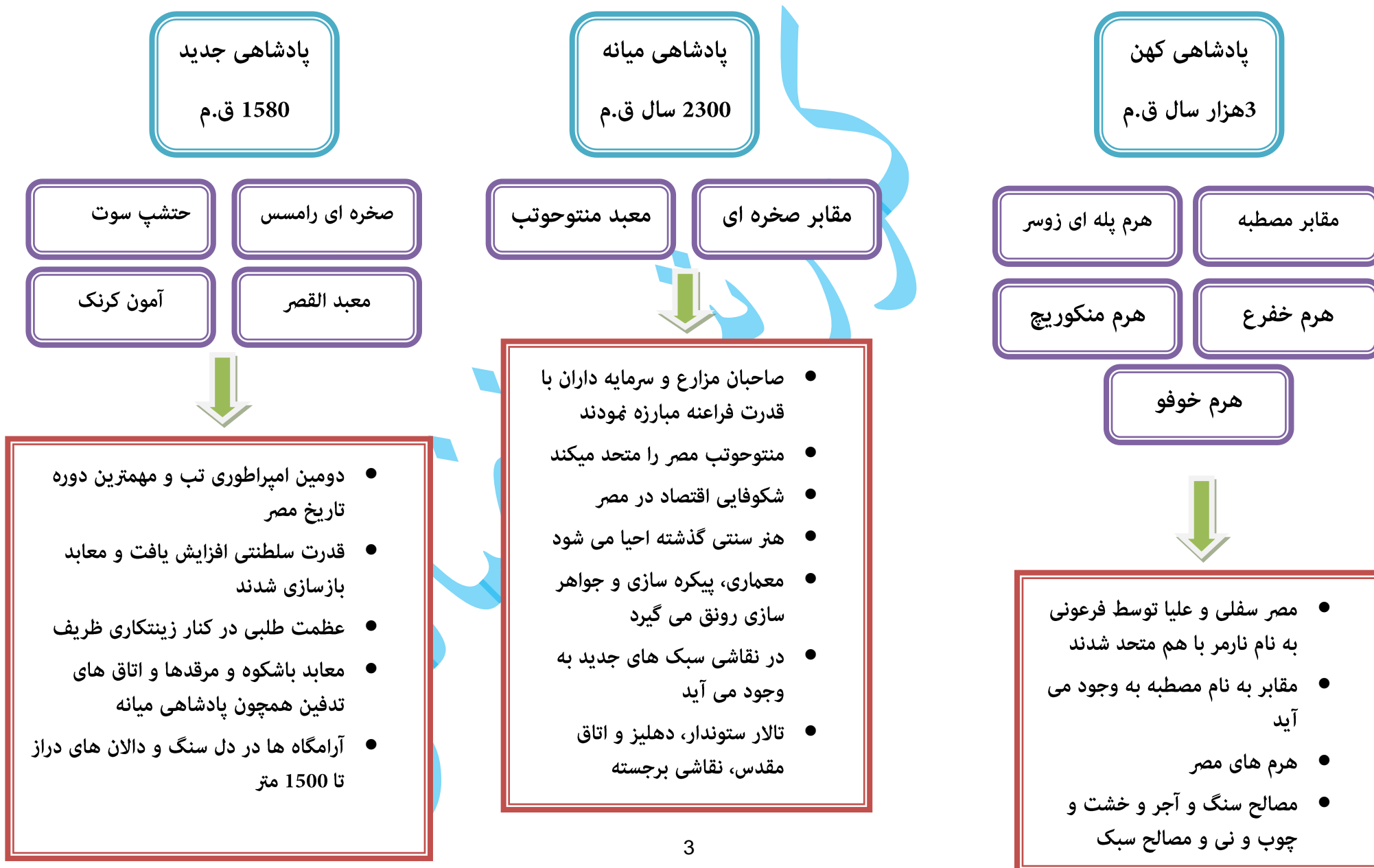
دکتر کورش فضائلی

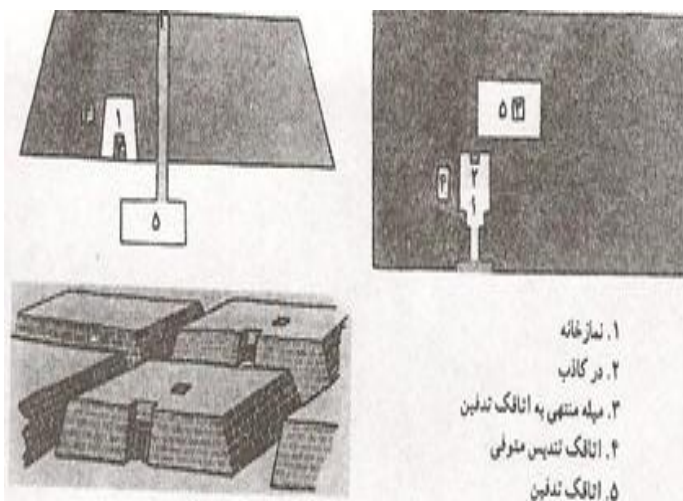

معماری باستانی مصر در هزاره
چهارم ق.م

- از کنار رود نیل تا سودان امروزی را سرزمین مصر می نامند
- کار با مس 4 هزار سال ق.م (پایان دوره سنگ) - ساخت ابزار مسی به وسیله کندن اشکال مورد نظر در روی زمین
- زندگی انهران های متکی بر قانون های طبیعی بود
- ایجاد امنیت و آسایش خاطر فوق العاده و تلاش برای از بین بردن فساد ناشی از آن
- اختراع پاپيروس و استفاده از آن در لوح های گلی بین النهرین
- علم و آگاهی انها مبتنی بر سحر و جادو بوده و در ریاضی و نجوم از سومریان ضعیف تر بودند
- سلسله مراتب محوری و نظم راست گوشه ، تالارهای ستون دار (دوره پادشاهی جدید)، ستون های عظیم و قطور، محوطه محصور
- برای تعدیل نور و گرما در درون تالارها، در جلوی پنجره ها، طارمی های مشبک سنگی نصب می کردند و از پنجره فوقانی نورگیری و تهویه صورت می گرفت کاری که بعدها رومی ها از آن استفاده کردند
- ستون های مصری بعدها مورد توجه یونانی ها قرار گرفت که البته یونانی ها قطر ستون ها را باریک تر کردند
- توجه خاص به زندگی پس از مرگ داشتند و بر همین اساس سکونت گاه های خود را از مصالح کم دوام و معابد و آرامگاه های پادشاهان را از سنگ می ساختند
- بر خلاف معماری یونانی ها با اینکه از مجسمه فراوان استفاده شده است ولی بر اساس مجسمه نمی باشد
- ساختان های اولیه از خشت و چوب و نی و مصالح سبک
- ایلمحوتب ساخت با سنگ های تراشیده را مرسوم کرد
- پیش از هر سلسله ای روش طاق زنی را می دانستند و شیوه ستون های افقی و عمودی به کار میبردند
- معماری مصر معماری جرمی است یعنی بر پایه فرم و جرم است
- مصر سفلی که چادر نشین بودند و مصر علیا که کشاورز بودند
- ستون های پاپيروس معروف مصر سفلی در کاخ شمالی مزار پادشاه زوسر

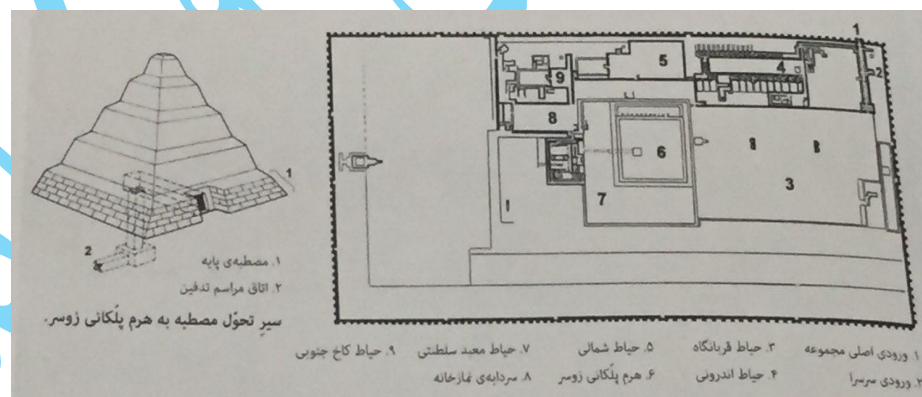

- سکویی بلند و مستطیل شکل با دیواره های پرشیب و از سنگ و اجر فرش شده
- عمق زیاد در زیر زمین و دارای هواکش
- عمود نبودن دیوار مقابر و تمایل به داخل : ایجاد استحکام بیشتر دیواره ها
- اجزا: نماز خانه، درب کاذب، میله اتاقک تدفین، اتاقک تندیس متوفی، اتاقک تدفین
- الهام گرفته شده از تپه های خاکی یا سنگی مقبره های پیشین

مقابر مصطبه

هرم پله پله ای زوسر
2750 ق.م

- هرم پله دار بر روی تپه مستطیلی در منطقه ممفیس
- نخستین مقبره پادشاهی و طرحی بین مصطبه و هرم ها
- تشکیل شده از چندین مصطبه
- یک مقبره است نه معبد بر خلاف زیگورات ها
- ارتفاعش بلندتر از بنای مردگان پیرامونش
- وظیفه آن: حفاظت از مویایی و اشیا پادشاه - مجسم ساختن قدرت خداگونه به کمک حجم و صلابت خویش

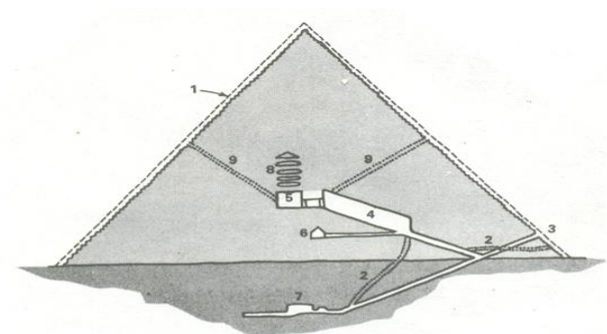

- از سه هرم خوفو یا خنوپس ، خفرع یا خفرن، منکوریح یا مرکینوس
- مرکز نیرومند خدای افتاب بود که تصویرش به صورت یک سنگ هرمی به نام بن بن ساخته شد
- فراعنه مصر خود را فرزندان رع می نامیدند

اهرام ثلاث
2700 ق.م

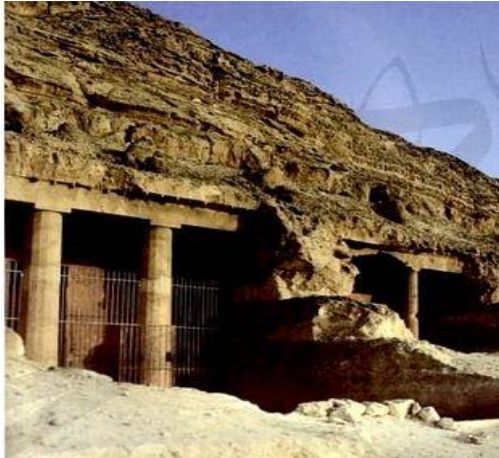

۱. نیمرخ سیاه با روکار سنگی اصل
۲. نقبهای دزدان
۳. راه ورود
۴. راهروی بزرگ
۵. اتاق پادشاه
۶. به اصطلاح اتاق ملکه
۷. اتاق کاذب مقبره
۸. سنگهای کمکی
۹. میله هوا

- کهن ترین و بزرگترین اهرام است
- توده گول پیکری از ساختمان سازی با سنگ اهک به جز راهروها و اتاقک تدفین
- فضاهای درونی موجود در کف و بالاتر از آن نسبتا کوچک اند
- هر قطعه سنگ را با مرکب قرمز علامت گذاری کرده اند
- نمای هرم با پوششی از سنگ آهک سفید و مروارید رنگ است
- درز های میانشان قابل تشخیص با چشم نیست
- چهار سوی هرم به سوی چهار جهت قطب نماست
- تصاویری از نقاب دزدان باستانی

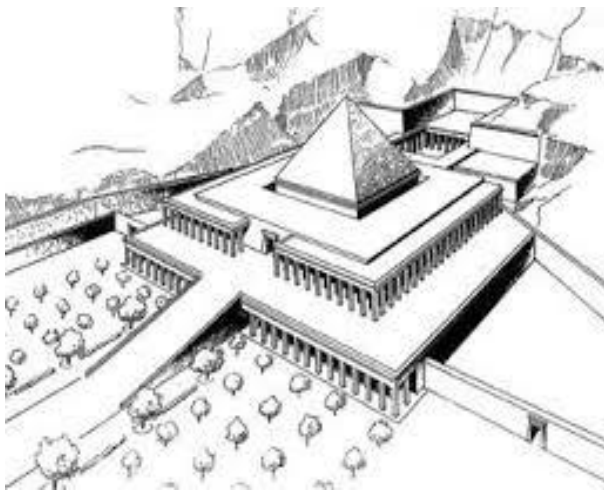
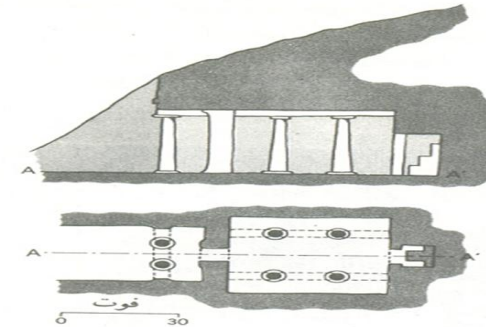
هرم خوفو

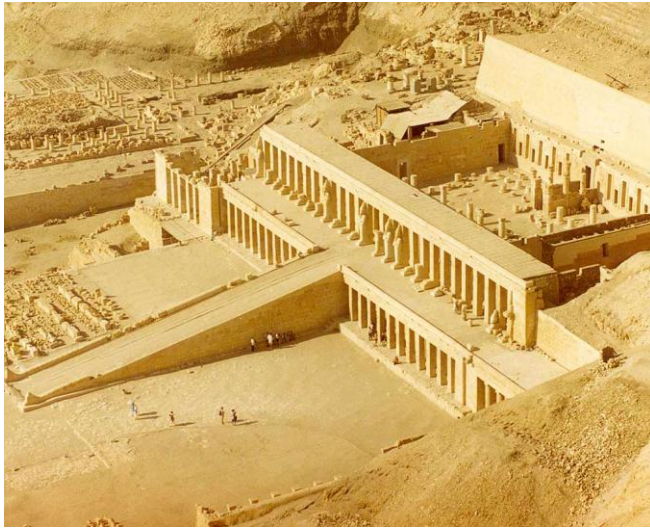
مقابر صخره ای

- مهمترین آنها مقبره های صخره ای در بنی حسن است
- مقبره خنوم حوتب با ارتفاع 6 متر
- این بناها سنگی هستند
- در جلوی مقابر یک سرسرای ستون دار کوتاه قرار میگرفت
- بخش های مهم آن: دهلیز، تالار ستون دار، اتاق مقدس می باشند

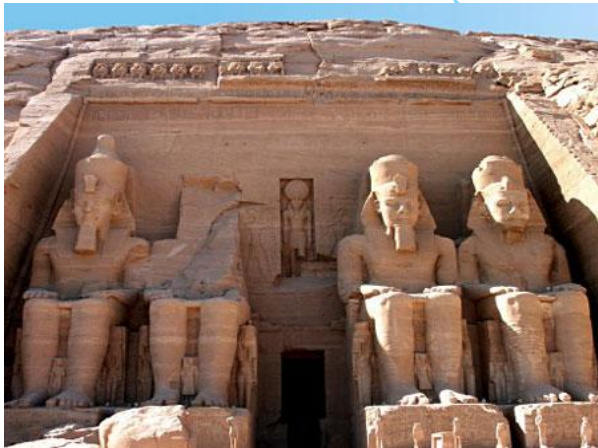
معبد منتو حوتب

- در دیر البحری قرار دارد و در دامنه کوه
- ترکیب موفق معماری و طبیعت
- تراس ها با راهروهای ستون دار جانبی به وسیله معبری شیبدار متصل می شوند
- وسط تراس بالایی هرم کوچک سنگی به عنوان نشانی مقبره است
- محل دفن فرعون خارج از مجموعه در دل کوه است
- ترکیبی از عظمت اهرام دوره پیشین و تالارهای ستوندار چند طبقه است

- به نام ملکه حتشپ سوت hatshepsut
- سه طبقه ستوندار با خرپشته های اتصالی از پایین به بالا قد افراشته است
- تناسب دید و سنگ های دراز عمودی و افقی ستون بندی ها
- رنگ سیاه و سفید یا روشن و تاریک با تقارن انسان
- الگوی صخره ای پرتگاهی
- تک تک ستون ها یا چهارگوش اند و یا یک شانزدهم ضلعی پنج دار تراشیده شده

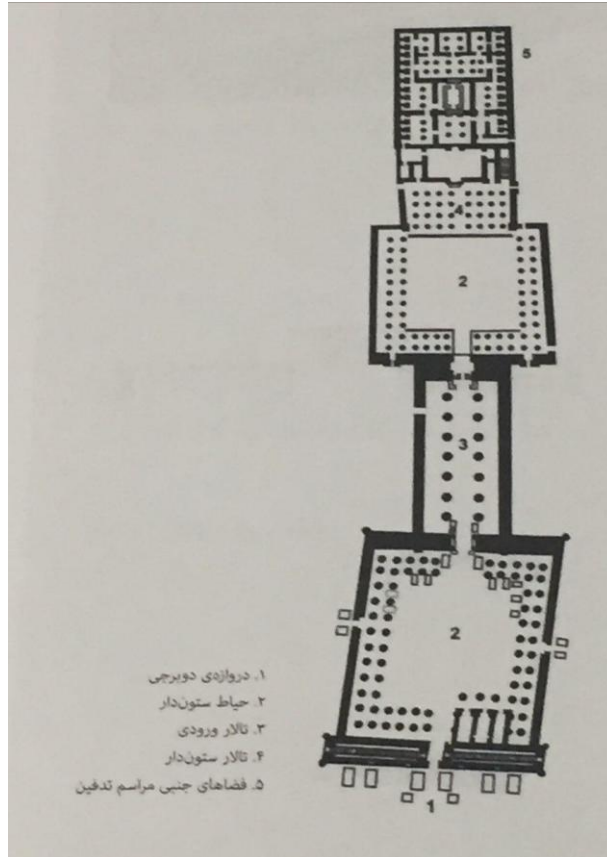
مقبره حتشپ سوت
در 1500 ق.م

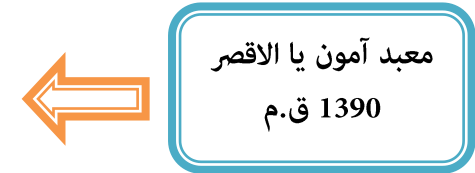
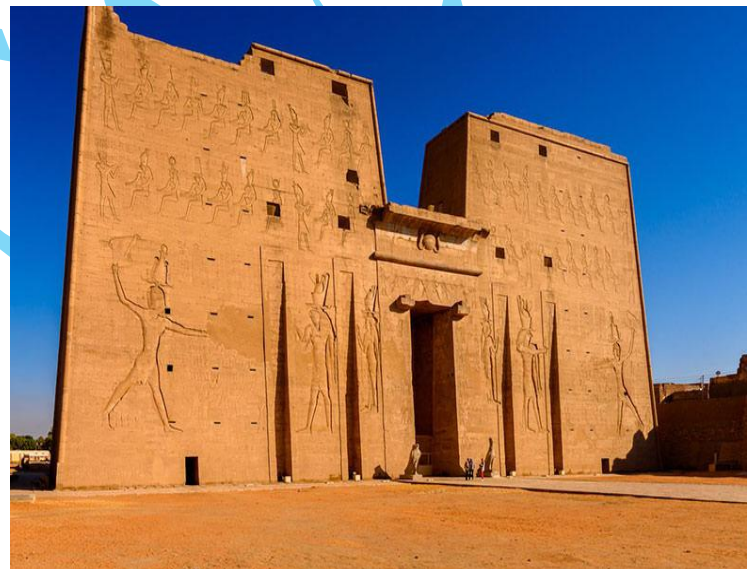
- مربوط به آخرین فرعون
- چهار تندیس شبیه سازی شده غول آسا به نام ابو سمبل
- بزرگ نمایی غیر عادی و تکرار آنها
- تندیس های تنومند پالایش تندیس های پیشین را ندارد
- ظریف کاری فدای بزرگ تر بودن اندازه ها شده است
- پیکره های غول آسا در دو سوی دالان قرار دارند
- ستون ها هیچ گونه نقشی در تحمل فشار ندارند مشابه ستون های بنی حسن

معبد صخره ای
رامسس دوم

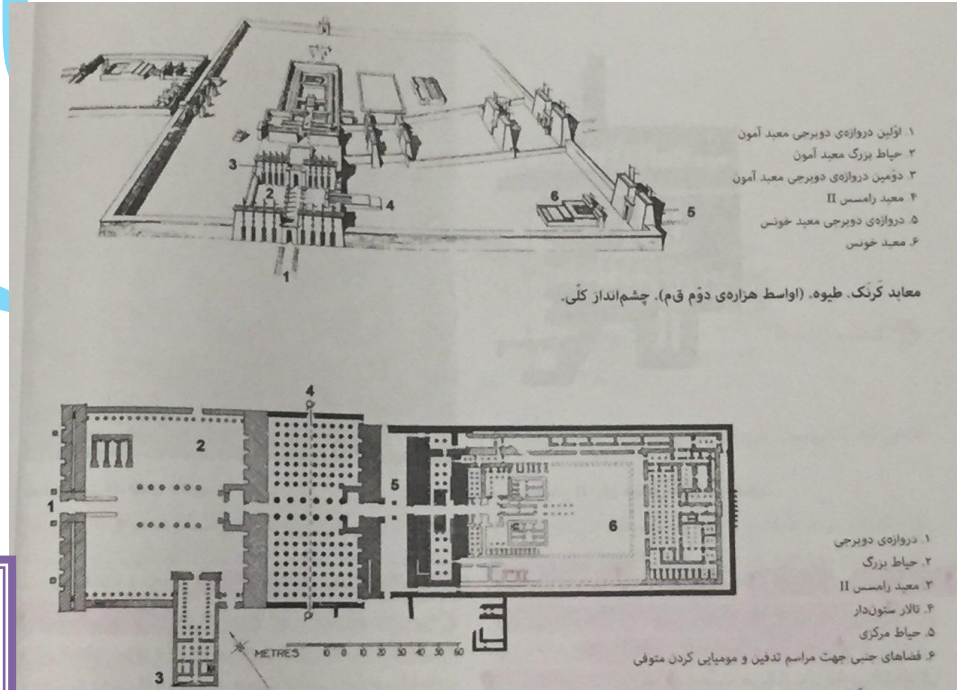
- آموختن سوم آن را برای همسرش و وقف آموختن کرد
- نمای بیرونی بنا از دو دیوار حجیم و اریب
- حیاط دوزنقه ای و در ارتباط با معبد
- تالار ستون دار مرتبط با حیاط دوم
- نمازخانه متقارن و سرای ستبر به نام قدس الاقداس
- قدس الاقداس اتاقی مربع با چهارستون در چهارگوش

معبد آمون کرنک

- از بزرگترین معبدهای سر دردار مصر
- حجمی بزرگ و تالارهای ستوندار
- حیاطهایی با رواقهای بزرگش
- ستونهایی با دو سر ستون غنچه ای و کاسه ای یا زنگوله ای
- تزئینات فوق العاده و نوارهای افقی روی ستونها
- ستونهای معبد در پایین 20 متر و در بالا 6.5 متر
- تالارها ستونهای میانی از کناری بلندتر است
- سقف تالار در بخش مرکزی مرتفع تر می شود در آن پنجرههایی تعبیه شده است
- سقف از تخته سنگ است